

جداسازی و شناسایی ترکیبات فرار برگ دو گونه گیاه زیتون و بررسی ویژگی ضد اکسیدانی عصاره‌های به دست آمده با تغییر شرایط استخراج

زهرا آقا جانی^{۱*}، فائزه کبیری^۲ و علی اصغر انگاشته واحد^۳

۱- دانشیار شیمی تجزیه، گروه شیمی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران

۲- کارشناس ارشد شیمی آلی، گروه شیمی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران

۳- کارشناس ارشد شیمی و فن آوری اسانس، گروه شیمی، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران

دریافت: دی ۹۴، بازنگری: تیر ۹۵ و پذیرش: تیر ۹۵

چکیده: زیتون یکی از گیاهانی است که افزون بر کاربرد غذایی، ویژگی دارویی نیز دارد. این گیاه گونه‌های متنوعی دارد و تمام بیکره رویشی و زایشی آن، مواد مؤثره دارد. هدف از این مطالعه، شناسایی ترکیبات فرار برگ دو گونه زیتون (مانزانیلا و کرونایکی) با توجه به نزدیکی ژنتیکی این دو گیاه و جداسازی ترکیبات آن به روش GC/FID و GC/MS و هم‌چنین ارزیابی ظرفیت ضد اکسیدانی عصاره‌های آن‌ها با توجه به تغییر شرایط استخراج است. نتیجه‌های مطالعه حاضر نشان داد که اتیل استات، ۲-هگزنال و n-اکتیل استات بیشترین درصد اجزای اسانس برگ گونه کرونایکی را به خود اختصاص می‌دهند و اجزای عمده اسانس برگ گونه مانزانیلا ژرانیل استات، پارا-سیمن و والریک اسید هستند. هم‌چنین تمام عصاره‌های این برگ‌ها دارای قدرت قابل توجهی برای مهار رادیکال ۲و۲ دی فنیل-۱-پیکریل هیدرازیل هستند و این توانایی به ترتیب با افزایش قطبیت حلال مورد استفاده برای استخراج، افزایش پیدا کرده است. روش استخراج عصاره نیز تأثیر قابل توجهی بر مقدار ویژگی ضد اکسیدانی داشته است. با توجه به این نتیجه‌ها به نظر می‌رسد که عصاره‌های متفاوت از این گیاه، می‌توانند به عنوان منبع غنی از ضد اکسیدان‌ها در پزشکی و صنایع وابسته مورد استفاده قرار گیرند.

واژه‌های کلیدی: زیتون، مانزانیلا، کرونایکی، ظرفیت ضد اکسیدانی، عصاره، روش استخراج

مقدمه

یا اهلی شده، طبیعی یا اصلاح شده، در مناطق وسیعی از دو نیم کره تحت شرایط اقلیمی مدیترانه‌ای در آفریقا، آسیا، اروپا و اقیانوسیه پراکنده شده است. منشا درخت زیتون منطقه مدیترانه بوده است. در جنوب ایران نیز برخی منابع آن را در جنگل‌های بین اسفندقه و سیرجان و در ایرانشهر به صورت درختچه با تنه‌ای درهم پیچیده و شاخه‌دار نام برده‌اند [۳ و ۴].

اصلاح نباتات، تغییر و بهبود ژنتیکی گیاهان در جهت افزایش بازده اقتصادی آن هاست. بهبود ژنتیک گونه‌های گیاهان که به صورت مصنوعی و یا طبیعی رخ می‌دهد به‌طور قابل توجهی منجر به بهبود عملکرد و کیفیت فراورده زراعی شده است [۱ و ۲]. جنس زیتون از تیره زیتون (اولیسیا)^۱ با گونه‌های متعدد به صورت درخت و درختچه‌های خودرو

1. Oleaceae

می‌دهد اجزای اصلی این روغن‌های اسانس E-3-هگزنول، 3-اتیل پیریدین، بتا داماسنون و فنیل اتیل الکل هستند، ولی درصد آن‌ها با توجه به گونه زیتون و روش اسانس‌گیری متغیر بوده است. در همین مقاله اثر ضد اکسیدانی غنی فرار مورد بررسی قرار گرفته که مشخص می‌کند ویژگی ضد اکسیدانی برگ تازه بیشتر از برگ خشک است و نیز نتیجه‌های پژوهش دیگری بر روی برگ گونه Chemlali نشان می‌دهد که اجزای اصلی روغن اسانس آن آلفا-پینن، 2,6-دی متیل اکتان و 2-متوکسی-3-ایزوپروپیل پیرازین هستند. هم‌چنین تأثیرات دارویی اسانس این گیاه در بر طرف کردن التهاب مشخص شده است. اثر ضد اکسیدانی اسانس گونه بررسی شده در این مقاله بسیار قوی‌تر از BHT است [۱۱].

با وجود توجه به اندام‌های متفاوت این گیاه، بر روی اجزای ترکیبات فرار برگ زیتون مطالعات زیادی صورت نگرفته است. با توجه به نزدیکی گیاه شناسی این دو گونه، در این پژوهش ترکیبات فرار موجود در برگ این دو گیاه و نیز تأثیر شرایط متفاوت استخراج عصاره بر ویژگی ضد اکسیدانی آن‌ها بررسی شد.

بخش تجربی

روش‌ها

تهیه گیاه

برگ دو گونه گیاه زیتون (مانزانیلا^۴ و کرونایکی^۵) در اردیبهشت ۱۳۹۳ از مزرعه فدک قم که یکی از مزارع بزرگ زیتون ایران است جمع‌آوری شد. پس از جدا کردن پوسیدگی‌ها و آلودگی‌ها، در سایه و در دمای محیط خشک شد.

استخراج عصاره به روش خیساندن

نخست ۲۵ گرم برگ خشک گیاه به صورت پودر درآورده و در یک فلاسک ریخته و روی بهمزن به مدت ۴ روز در

از نظر طب سنتی زیتون دارای طبیعت گرم و قابض بوده و میوه نارس زیتون سرد و خشک است. روغن و برگ آن گرم و خشک هستند. در طب سنتی زیتون به عنوان کاهش دهنده چربی خون، ملین، تلطیف کننده غشاهای مخاطی دستگاه گوارش و محرک ترشح صفرا به کار می‌رود. جوشانده برگ‌ها و پوست داخلی درخت زیتون تب بر و برگ‌های زیتون ضد عفونی کننده و آرام بخش است [۵].

پژوهش‌ها نشان دهنده آن است که عصاره برگ این گیاه دارای خواص ضد باکتریایی، ضد التهابی و ضد اکسیدانی است. هم‌چنین شواهدی وجود دارد که این عصاره می‌تواند فشار خون بالا را کاهش دهد. برگ زیتون کاهش دهنده قند خون، ضد تشنج، گشاد کننده عروق خونی، کاهش دهنده کلسترول بد و برای افراد دیابتی بسیار مناسب است [۹ تا ۶]. ترکیب شیمیایی اسانس برگ سه گونه زیتون (Leccino, Frantoio, Cipressino) در دو زمان برداشت متفاوت از کشور ایتالیا مورد بررسی قرار گرفت. نتیجه‌ها نشان داد مقدار زیادی از آلدئیدهای آلیفاتیک در سه گونه در هر دو دوره برداشت وجود دارد و مقدار (E)-2-هگزانال (یک آلدئید با ویژگی ضد میکروبی بالا) از ماه جولای تا نوامبر افزایش می‌یابد [۱۰].

در گزارش دیگر از ایتالیا در همین سال مواد فرار موجود در برگ و میوه زیتون گونه اولیواستراسگینیس^۱ در دو مرحله متفاوت رشد مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. نتیجه‌ها مشخص کرد که اجزای تشکیل دهنده اصلی آن‌ها بیشتر آلدئیدها هستند، به ویژه هگزانال (E)-2-. با این حال بسیاری از ترپنوئیدها نیز در این روغن‌های فرار شناسایی شده اند که بیشترین آن‌ها (E,E)-آلفا-فارنزن^۲، لینالول، بتا-کاریوفیلین و والنسن^۳ [۱۱] هستند. در گزارشی دیگر از کشور تونس در سال ۲۰۱۲ اثر ضد باکتری و فعالیت‌های ضد قارچی از روغن فرار به دست آمده از برگ‌های تازه و خشک سه گونه زیتون (Neb jemel, Chemchali, Chemlali) به روش تقطیر با آب مورد بررسی قرار گرفتند که نشان

1. Olivastra Seggianese

2. Farnesene

3. Valencene

4. Manzanillo

5. Koroneiki

۶۰ تا ۲۴۶ درجه سانتی‌گراد با سرعت ۳ درجه در دقیقه تنظیم شد و در انتها به مدت ۱۰ دقیقه در دمای ۲۵۰ درجه قرار گرفت. طیف‌های جرمی در ۷۰ الکترون ولت تهیه شدند [۱۴].

شناسایی اجزای اسانس در نتیجه‌ی مقایسه طیف جرمی آن‌ها با بانک طیفی و مقایسه شاخص‌های کواتس آن‌ها با شاخص‌های کواتس^۱ استاندارد ترکیبات صورت گرفت. شاخص بازداری کواتس (KI) با استفاده از زمان‌های بازداری آلکان‌های نرمال که با همان دستگاه و تحت همان شرایط تزیق شده بودند محاسبه شدند. مقادیر نسبی اجزا از روی سطح کل پیک‌ها به وسیله‌ی نرم افزار دستگاه محاسبه شد.

سنجش مقدار اثر ضد اکسیدانی به روش آزمون مهار رادیکال آزاد^۲ (DPPH)

به منظور بررسی اثرات ضد اکسیدانی عصاره، آزمون مهار رادیکال آزاد انجام شد. محلول عصاره با غلظت‌های متفاوت ۱۲/۵ تا ۲۰۰ میکروگرم در میلی‌لیتر ساخته شد، سپس محلول عصاره و نیز ضد اکسیدان استاندارد BHT با حجم برابر از محلول DPPH با غلظت ۱ mg/ml مخلوط شده و در محل تاریک قرار گرفتند و پس از ۳۰ دقیقه جذب محلول‌ها با دستگاه UV-Vis در طول موج ۵۱۷ نانومتر خوانده شد و درصد مهار رادیکال DPPH مطابق رابطه ۱ محاسبه شد:

$$I\% = [A_b - A_s / A_b] \times 100 \quad (1)$$

که در آن A_s بیانگر جذب نمونه و A_b بیانگر جذب شاهد است.

نتیجه‌ها و بحث

همان‌طور که در جدول شماره ۱ مشاهده می‌شود اتیل استات (۲۸/۴٪)، ۲-هگزنال (۲۲/۷٪)، n-اکتیل استات (۱۰/۸٪) و نریل استات (۶/۴٪) بیشترین درصد اجزای اسانس گونه کروماتیک را به خود اختصاص می‌دهند.

دمای محیط قرار داده شد. برای جداسازی حلال استخراج کننده از دستگاه تبخیر کننده دوار تحت خلاء استفاده شد و عصاره به دست آمده به مدت ۲۴ ساعت درون آون در دمای ۷۰ درجه سانتی‌گراد خشک شد [۱۲].

استخراج عصاره به روش سوکسله

نخست ۲۵ گرم برگ خشک گیاه به صورت پودر درآورده شد و پس از قرارگیری داخل کیسه مخصوص، داخل دستگاه قرار گرفت. عصاره پس از ۴ ساعت تهیه شد و برای جداسازی حلال متانول از دستگاه تبخیر کننده دوار تحت خلاء استفاده شد. باقی مانده حلال عصاره به مدت ۲۴ ساعت درون آون در دمای ۷۰ درجه سانتی‌گراد تبخیر شد [۱۳].

استخراج اسانس به روش استخراج و تقطیر همزمان با حلال آلی

در یک بالن، مخلوط آب و برگ خشک گیاه زیتون و در بالن دیگر هگزان به عنوان حلال آلی قرار داده شد. در این روش استخراج به صورت پی در پی به مدت ۲ ساعت به وسیله آب و هگزان انجام شد. در نهایت با تبخیر حلال، اسانس خالص جمع آوری شد. برای تبخیر حلال از تبخیرکننده دوار تحت خلاء استفاده شد و پس از آب زدایی با سدیم سولفات درون یخچال نگهداری شد.

جداسازی و شناسایی ترکیبات فرار

نمونه اسانس با استفاده از دستگاه کروماتوگرافی گازی (GC) مدل Agilent HP-6890 مجهز به آشکارساز FID (یونیزاسیون با شعله هیدروژن) و یک دستگاه MS از نوع Hewlett-Packard 6890-5972 با سامانه مجهز به ستون موبین HP-5MS (به طول ۳۰ متر، قطر ۰/۲۵ میلی‌متر و ضخامت لایه‌ی داخلی ۰/۲۵ میکرون) مورد آنالیز قرار گرفت. گاز حامل هلیوم با جریان ۱/۵ میلی‌لیتر در دقیقه و نسبت شکافت نمونه ۱ به ۱۰ بود. برنامه دمایی ستون از

1. Kovats retentive index

2. 1,1-Diphenyl-2-picryl-hydrazyl

می‌شود. تشابه در ترکیبات استخراج شده می‌تواند به دلیل نزدیکی ژنتیکی این دو گونه باشد. همان‌طور که در شکل ۱ آشکار است در همه روش‌های استخراج گونه مانزانیلا نسبت به کرونایکی دارای بازده بالاتری است. این موضوع از دیدگاه اقتصادی نشان دهنده اهمیت بیشتر گونه مانزانیلا است.

هم‌چنین ژرانیل استات (۰/۲۳۰)، پارا- سیمن (۰/۱۶۵)، والریک اسید (۰/۱۲۷) بیشترین درصد اجزای اسانس گونه مانزانیلا را تشکیل می‌دهند. ۸ ماده از اجزای تشکیل دهنده‌ی اسانس در برگ دو گونه کرونایکی و مانزانیلا گیاه زیتون مشترک هستند که این در مجموع ۳۰/۴ درصد از گیاه کرونایکی و ۲۰/۹ درصد از گیاه مانزانیلا را شامل

جدول ۱ مقایسه ترکیبات فرار برگ زیتون گونه‌های کرونایکی و مانزانیلا

ردیف	ترکیب	درصد مانزانیلا	درصد کرونایکی	*شاخص بازداری کوانس
۱	Ethyl isopropyl	-	۱/۶۰	۸۰۰≤
۲	Ethyl Acetate	-	۲۸/۳۸	۸۰۰≤
۳	2-Acetyl propane	-	۱/۶۰	۸۰۰≤
۴	n-Octen	۰/۲۷	-	۸۰۰≤
۵	Valeric acid	۱۲/۷	-	۸۰۰≤
۶	n-Octane	۳/۰۸	-	۸۰۰≤
۷	2-Hexenal	۷/۴۰	۲۲/۷۱	۸۵۰
۸	Ethyl benzene	۳/۴۵	-	۸۶۱
۹	Hexanol	-	۱/۷۶	۸۶۶
۱۰	Heptanal	-	۰/۴۱	۹۰۴
۱۱	Pyridine, 3-ethyl	۱/۶	۰/۹۰	۹۶۰
۱۲	5-Heptene-2-one,6-methyl	۰/۰۸	-	۹۶۵
۱۳	Benzaldehyde	۱/۲۰	۰/۵۴	۹۶۹
۱۴	Hexanoic acid	۰/۶۰	۲/۴۳	۹۹۵
۱۵	Hexyl acetate	-	۰/۳۲	۱۰۰۲
۱۶	2,4 Heptadienal	۶/۷۲	۰/۹۳	۱۰۰۱
۱۷	p-Cymene	۱۶/۵	-	۱۰۱۸
۱۸	Benzene	-	۰/۷۴	۱۰۵۰
۱۹	Octyl alcohol	۱/۳۳	۰/۸۳	۱۰۷۴
۲۰	Pyridine,5-ethenyl-2-methyl- -picoline-5 vinyl	۰/۵۰	-	۱۰۹۵
۲۱	Nonanal	۱/۴۳	۱/۶۰	۱۱۰۶
۲۲	Terineol	۴/۰۰	-	۱۱۱۴
۲۳	Phenylethyl alcohol	-	۱/۸۲	۱۱۲۳

۱۱۹۸	-	۰٫۵۳	Dodecane	۲۴
۱۲۱۰	۱۰٫۷۸	-	n-Octyl acetate	۲۵
۱۲۱۴	-	۰٫۳۳	Disulfide,bis(1-methylpropyl)	۲۶
۱۲۶۴	-	۶۰٫۰	trans-2-Decenal	۲۷
۱۲۶۹	۰٫۳۵	-	Decanal	۲۸
۱۲۸۹	-	۰٫۷۳	Nonanoic acid	۲۹
۱۳۰۸	۱٫۲۵	-	Theaspirane B	۳۰
۱۳۲۵	۱٫۳۴	-	Theaspirane A	۳۱
۱۳۶۲	۰٫۸۳	-	Benzoic acid	۳۲
۱۳۷۴	-	۳٫۰۰	p-Carbomethoxy benzaldehyde	۳۳
۱۳۷۶	۶٫۴۰	-	Nerol acetate	۳۴
۱۳۸۱	-	۲۳٫۰۳	Geranyl acetate	۳۵
۱۳۸۹	-	۳٫۲۲	B-Damascenone	۳۶
۱۳۹۸	-	۱٫۰۳	Tetradecane	۳۷
۱۳۹۴	۰٫۶۷	-	β -Damascenone	۳۸
۱۴۲۲	-	۱٫۳۰	Cyclohexene	۳۹
۱۴۲۴	۰٫۲۲	-	2,6Dimethyl7alpha.opylbicyclo[4.3.0]non1ene	۴۰
۱۴۵۶	-	۲٫۰۰	Geranyl acetone	۴۱
۱۴۹۱	-	۰٫۷۳	trans- β -Ionone	۴۲
۱۵۹۷	-	۰٫۸۰	Hexadecane	۴۳
۱۵۸۳	۰٫۴۵	-	Phenylethyl tiglate	۴۴
۱۶۸۹	۰٫۹۳	-	Tetradecanol	۴۵
۲۱۵۹	۰٫۵۴	۰٫۶۸	Lionoic acid	۴۶
۱۷۹۷	-	۰٫۴۰	Octadecane	۴۷
تقسیم بندی ترکیبات (%)				
	۳۶٫۴۸	۳۰٫۴۳	Non terpenoid oxygenated	
	-	۷٫۹۳	Non terpenoid hydrocarbons	
	۷٫۶۲	۱۶٫۵۰	Mono terpenoid hydrocarbons	
	۳۹٫۸۵	۳۵٫۲۲	Mono terpenoid oxygenated	
	۶٫۴۰	-	Di terpenoid oxygenated	
	-	۰٫۹۳	Di terpenoid hydrocarbons	
	۲٫۰۵	۶٫۲۲	Sesquiterpenoid oxygenated	

* اجسام به ترتیب خروج از ستون غیرقطبی HP-5 و براساس شاخص های بازداری فهرست شده اند.

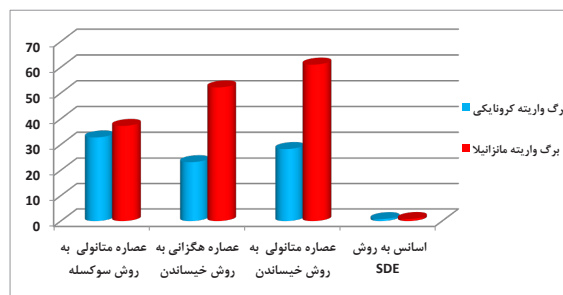
همچنین مقایسه IC_{50} محاسبه شده برای عصاره متانولی استخراج شده به روش خیساندن هر دو گونه گیاه و IC_{50} استاندارد BHT، حاکی از این است که عصاره‌های متانولی این گیاه دارای ویژگی ضد اکسیدانی قابل توجهی هستند می‌توانند به عنوان یک ضد اکسیدان طبیعی مورد توجه بیشتر قرار گیرند. نکته مهم دیگر تفاوت موجود بین عصاره‌های متانولی به دست آمده با روش‌های متفاوت استخراج است به نحوی که عصاره استخراج شده به روش خیساندن به مراتب دارای IC_{50} کمتری نسبت به عصاره استخراج شده به روش سوکسله است. این اثر می‌تواند بیان گر این واقعیت باشد که ترکیباتی که در این گیاه باعث بروز خاصیت ضد اکسیدانی می‌شوند به حرارت حساس هستند زیرا روش سوکسله یک روش حرارتی است که عصاره در این روش در طی زمان استخراج تحت شرایط حرارتی قرار می‌گیرد.

نتیجه گیری

با توجه به بررسی نتیجه‌های به دست آمده در این پژوهش ترکیبات فرار دو گونه گیاه زیتون، دارای شباهت نسبی تشخیص داده شدند. همچنین عصاره‌های تهیه شده از این دو گونه دارای ویژگی ضد اکسیدانی قابل توجهی داشتند که گزینه‌ی مناسبی برای جایگزینی ضد اکسیدان‌های سنتزی هستند. بازده ترکیبات استخراج شده از این دو گونه نشان می‌دهد که در همه روش‌های استخراج، گونه مانزانیلا نسبت به کرونایکی بازده بالاتری دارد. این موضوع از دیدگاه اقتصادی نشان‌دهنده اهمیت بیشتر گونه مانزانیلا است.

سپاسگزاری

نویسندگان مقاله از حمایت‌های مالی معاونت پژوهشی و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قم تشکر می‌کنند.

شکل ۱ مقایسه بازده استخراج عصاره‌های متفاوت گیاه زیتون

از بررسی نتیجه‌های گروه‌بندی ترکیبات این دو گونه بر می‌آید که اسانس برگ گونه مانزانیلا دارای ترکیبات تریپنی بیشتری نسبت به اسانس برگ گونه کرونایکی است. همچنین ترکیبات اکسیژن دار، دارای بیشترین فراوانی در بین گروه مواد استخراج شده است و نیز بیشترین درصد ترکیبات فرار هر دو برگ را ترکیبات مونوترپن اکسیژن دار تشکیل می‌دهند (جدول ۱).

همان‌طور که در شکل ۲ مشاهده می‌شود عصاره‌های متانولی هر دو گیاه نسبت به عصاره هگزانی دارای اثر ضد اکسیدانی قوی تری هستند. این اثر با توجه به قطبیت بیشتر متانول نسبت به هگزان قابل توجیه است زیرا به نظر می‌رسد با افزایش قطبیت حلال استخراج کننده به صورت نسبی تعداد و مقدار ترکیبات قطبی بیشتری استخراج می‌شوند و با توجه به این که اکثر فلاونوئیدها، تانن‌ها، پلی فنول‌ها که سبب بروز خاصیت ضد اکسیدانی می‌شوند قطبی هستند این روند منطقی به نظر می‌رسد.

شکل ۲ مقایسه IC_{50} عصاره‌های متفاوت گیاه زیتون با ضد اکسیدان استاندارد

- [1] Campeol, E.; Flamini, G.; Cioni, P.L.; Morelli, I.; Cremonini, R.; Ceccarini, L., J. Agric. Food Chem. 51(7), 1994-1999, 2003
- [2] Korir, N.K.; Han, J.; Shangguan, L.F.; Wang, C.; Kayesh, E.; Zhang, Y.Y.; Fang, J.G., Crit. Rev. Biotechnol. 33(2), 111-125, 2013
- [3] APG-III, An update of the Angiosperm Phylogeny Group classification for the orders and families of flowering plants, Bot. J. Linn. Soc. 161 (2), 105-121, 2009
- [4] Peter, S. Green. In: K. Kubitzki and W. Kaderleit. The Families and Genera of Vascular Plants volume VII. Springer-Verlag. 296-306, 2004
- [5] میرغضنفری، سیدمهدی؛ صالحی سورمقی، محمدحسین؛ نگار، بهروز؛ خسرویانی. نیوشا؛ همه خواص درمانی و فواید غذایی زیتون، ماهنامه دنیای تغذیه. شماره ۱۶۰، ص ۵۱، ۱۳۹۴
- [6] Zarzuelo, A.; Duarte, J.; Jimenez, J.; Gonzales, M.; Utrilla, MP. Planta Med., 57, 417-419, 1991
- [7] Khayyal, MT.; el-Ghazaly, MA.; Abdallah, DM.; Nassar, NN.; Okpanyi, SN.; Kreuter, MH. Arzneimittelforschung, 52,797-802, 2002
- [8] Silva, S.; Gomes, L.; Leitão, F.; Coelho, A.V.; Vilas Boas, L. Food Sci. Technol. Int. 12(5), 385-395, 2006
- [9] Somova L.I.; Shode F.O.; Ramnanan, P.; Nadar A. J. Ethnopharmacol. 84, 299-305, 2003
- [10] Campeol, E.; Flamini, G.; Chericoni, S.; Catalano, S. J. Agric. Food Chem. 49, 5409-5411, 2001
- [11] Brahmi, F.; Flamini, G.; Issaoui, M.; Dhibi M.; Dabbou S.; Mastouri, M.; Hammami, M. Med Chem Res. 21, 2863-2872, 2012
- [12] Swami, S.; Preet, S.; Khanuja, S. Extraction Technologies for Medicinal and Aromatic Plants. International Centre for Science and High Technology, Trieste (2008).
- [13] Gill K.; Gupta, R.; Bhise, S.; Bansal, M.; Gill, G. Int J Eng Sci. 4(6), 8-12, 2014
- [14] Adams, RP. Identification of Essential Oil Components by Gas Chromatography Mass Spectroscopy; Allured Publishing: Carol Stream, IL, 1995.

Isolation and identification of volatile components of leaves of two varieties of olive plant and investigation of antioxidant properties of obtained extracts by changing the extraction conditions

Z. Aghajani^{1,*}, F. Kabir² and A.A. Engashte-Vahed³

1. Associate Prof. of Analytical Chemistry, Department of Chemistry, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran

2. MSc in Organic Chemistry, Department of Chemistry, Qom Branch, Islamic Azad University Qom, Iran

3. MSc in chemistry and technology of essential oils, Department of Chemistry, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran

Abstract: Olive (*Olea europaea*) is a medicinal plant that has medicinal properties, in addition of its use in food. All body of the plant olive has active constituents. This plant has various cultivars. The aim of this study is to identify the volatile components of leaves of olive varieties (Manzanillo and Koroneiki) by GC/MS, and GC/FID due to the genetic proximity of the two plants, and evaluating the antioxidant capacities in accordance with a change in extraction conditions, for the first time.

The results showed that Ethyl acetate, 2-Hexenal and n-Octyl acetate had the highest percentage of essential oil components of Koroneiki cultivar and the major components of the essential oil of Manzanillo cultivar include: Geranyl acetate, p-Cymene and Valeric acid.

The studies also indicated that all extracts of these leaves have a noticeable inhibitory power on 2,2 -diphenyl-1-picrylhydrazyl (DPPH) free radical and this ability increases with increasing polarity of the solvent used to extract, and the extraction method showed a significant effect on the amount of antioxidant capacities of these extracts.

According to these results, it seems that extracts of this plant can be used as a rich source of antioxidants in medical and related industries.

Keywords: *Olea europaea*, Manzanillo, Koroneiki, Antioxidant capacity, Extract, Extraction method